

Stručni rad

■ Porezni tretman osiguranja u Austriji

Nikola Mijatović¹

Sažetak: U članku se prikazuje porezni tretman osiguranja u Austriji, čiji porezni sustav broji nekoliko desetaka različitih poreznih oblika. U članku se zasebno obrađuju osnovni instituti poreza na osiguranje (njem. *Versicherungssteuer*) odnosno poreza na zaštitu od požara (njem. *Feuerschutzsteuer*). Riječ je o porezima čija je zakonodavna nadležnost pri Savezu, ali prihodi po toj osnovi dijelom pripadaju Savezu (porez na osiguranje), a dijelom saveznom zemljama (porez na zaštitu od požara). U primjeni je proporcionalno porezno osiguranje, pri čemu je pod određenim uvjetima moguće dodatno oporezivanje. Porezno su privilegirani predmeti oporezivanja koji su ekološki prihvatljivi.

Ključne riječi: porez na osiguranje, porez na zaštitu od požara, predmet oporezivanja, porezni obveznik, porezna stopa

1. UVOD

Političko uređenje Austrije kao federalne države odražava se i na austrijski porezni sustav. U tom smislu, polazeći od federalnih postavki državnog uređenja, porezni sustav Austrije strukturiran je na način da Savez (središnja država) ima zakonodavnu nadležnost u pogledu a) poreza koji predstavljaju isključivi prihod Saveza (npr. porez na dobit, porez na osiguranje), odnosno b) poreza čiji se prihod dijeli između Saveza, saveznih zemalja i općina (npr. porez na dohodak, porez na plaće, porez na dodanu vrijednost). S druge strane, ako se promatraju porezi čiji prihod u cijelosti pripada saveznom zemljama (npr. porez na zaštitu od požara) odnosno općinama (npr. porez na nekretnine) ili je riječ o porezima čiji se prihodi dijele između saveznih zemalja i općina u tim slučajevima zakonodavna je nadležnost pri saveznom zemljama.²

Glavna je zadaća poreza, svakako, financiranje državnih (javnih) rashoda. Pored toga, porezima mogu biti povjerene i brojne druge zadaće, primjerice, zadaća preraspodjele sredstava (od privatnog prema javnom) odnosno upravljačka zadaća (usmjeravaju ponašanje poreznih obveznika). Više je argumenata kojima se opravdava oporezivanje osiguranja. Jedan od tih argumenata je i oporezivanje u skladu s gospodarskom snagom. Naime, poreznopravna klasifikacija porez na osiguranje svrstava među prometne poreze (poreze na

¹ Prof. dr. sc. Nikola Mijatović, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu nikola.mijatovic@pravo.hr

² Prema: *Steuersystem von Österreich*, dostupno na: <https://www.betriebswirtschaft-lernen.net/erklaerung/steuersystem-von-oesterreich...> posjećeno dana 19. siječnja 2023.

promet) koji terete prijenos prava koji, kao takav, predstavlja gospodarsku snagu. Zagovornici poreza na osiguranja pozivaju se na dva ključna argumenta:

- 1) ugovoreno osiguranje predstavlja dodatnu gospodarsku sposobnost;
- 2) porez na osiguranje predstavlja nadomjestak poreza na dodanu vrijednost (prema Direktivi 112/2006, na osiguranje se ne plaća porez na dodanu vrijednost).

2. POREZ NA OSIGURANJE

2.1 Pravna osnova

Pravnu osnovu ubiranja poreza na osiguranje u Austriji (njem. Versicherungssteuer) predstavlja *Zakon o porezu na osiguranje* (njem. Versicherungssteuergesetz) iz 1953. godine. Budući da je riječ o zakonskom tekstu koji je višestruko (gotovo četrdeset puta) mijenjan i nadopunjavan (zadnji put 6. prosinca 2022. godine), u radu je korišten njegov konsolidirani tekst od 19. siječnja 2023. godine.³

2.2 Predmet oporezivanja

Prema § 1 st. 1 VersStG, predmet oporezivanja određen je kao uplata premije osiguranja povodom nastanka odgovarajućeg odnosa osiguranja (najčešće taj odnos osiguranja nastaje na osnovi ugovora o osiguranju kao zasebnog pravnog posla, ali je moguć njegov nastanak i na drugi dozvoljeni način). Treba naglasiti da samo zasnivanje ugovora o osiguranju i uplata premije tim povodom samo po sebi ne dovodi do automatske obveze plaćanja poreza na osiguranje.

Naime, prema § 1 st. 2 VersStG, za nastanak obveze poreza na osiguranje – pored postojanja odnosa osiguranja i na to ime uplaćene premije osiguranja – potrebno je ispuniti dodatne pretpostavke:

- 1) prilikom osiguranja nekretnina (naročito građevina i postrojenja) → navedeni predmeti moraju se nalaziti na području Austrije (prisutna je komponenta teritorijalne povezanosti);

Primjer: Osiguravatelj (osiguravajuće društvo) i osiguranik (fizička osoba) imaju svoje sjedište odnosno prebivalište u Austriji. Ako se osigurani objekt (npr. kuća za odmor) nalazi izvan Austrije (npr. u Švicarskoj), ne nastaje obveza plaćanja poreza na premije osiguranja u Austriji.

- 2) prilikom osiguranja rizika u svezi s korištenjem motornih vozila svih vrsta → motorno vozilo mora imati dozvolu prometovanja izdanu u Austriji ili biti uneseno u registar nadležne vlasti;

³ Vidi: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10003834>

Primjer: Osiguratelj (osiguravajuće društvo) i osiguranik (npr. XY d.o.o.) imaju svoja sjedišta u Njemačkoj. Dozvola prometovanja za motorno vozilo u vlasništvu osiguranika XY d.o.o. izdana je u Austriji, budući da se vozilo koristi u Austriji. Vozilo je dodijeljeno na korištenje poslovođi osiguranika XY d.o.o. koji ga koristi iz svojeg prebivališta u Austriji. Slijedom toga, motorno vozilo podliježe porezu na premije osiguranja u Austriji.⁴

- 3) prilikom osiguranja rizika putovanja ili godišnjeg odmora na osnovi ugovora o osiguranju s rokom trajanjem od najviše četiri mjeseca → ugovor o osiguranju mora biti zaključen na području Austrije;
- 4) prilikom osiguranja rizika različitih od prethodno navedenih, ako je ugovaratelj osiguranja: a) fizička osoba → u trenutku plaćanja premije osiguranja mora imati prebivalište ili uobičajeno boravište na području Austrije, odnosno b) nije fizička osoba → ali se tvrtka, poslovni prostor ili odgovarajući objekt na koji se odnosi ugovor o osiguranju u trenutku plaćanja premije osiguranja nalazi na području Austrije. Iznimke vrijede u slučaju ugovora o životnom osiguranju.

Primjer: Osiguravajuće društvo (osiguratelj) i osiguranik (fizička osoba) imaju sjedište odnosno prebivalište na području Austrije. U tom slučaju u Austriji dolazi do obveze plaćanja poreza na premije osiguranja. Također, ako osiguravajuće društvo (osiguratelj) ima svoje sjedište u Italiji, ali osiguranik ima svoje prebivalište u Austriji, u tom slučaju u Austriji dolazi do obveze plaćanja poreza na premije osiguranja. Naprotiv, ako osiguravajuće društvo (osiguranik) ima svoje sjedište u Austriji, ali osiguranik svoje prebivalište ima u Italiji, u tom slučaju u Austriji ne dolazi do obveze plaćanja poreza na premije osiguranja.

2.3 Ugovori o osiguranju

Prema § 2 st. 1 VersStG, ugovorom o osiguranju smatra se i sporazum više osoba ili udruženja osoba o zajedničkom pokrivanju gubitaka ili šteta koje mogu biti predmetom police osiguranja.

Prema § 2 st. 2 VersStG, ugovorom o osiguranju ne smatra se ugovor kojim se osiguratelj obvezuje pružiti jamstvo ili neko drugo osiguranje za ugovaratelja osiguranja.

2.4 Premija osiguranja

Prema § 3 st. 1 VersStG, premijom osiguranja smatra se svaka usluga koju je potrebno izvršiti prema osiguratelju na ime uspostave i provedbe osiguravajućeg odnosa (primjerice, premije, doprinosi, akontacije, doplate, izdvajanja, kao i ulazne naknade, troškovi izdavanja potvrde o osiguranju i drugi dodatni troškovi). U premije osiguranja, nadalje, ubrajaju se i doprinosi za mirovinsko osiguranje u smislu Zakona o mirovinskom fondu, kao i doprinosi inozemnim jedinicama

⁴ Prema: Gegendstand der Versicherungssteuer (bmf.gv.at), posjećeno dana 2. 02. 2023.

(institucijama) u smislu § 5 t. 4 PKG (njem. Pensionskassengesetz; hrv. Zakona o mirovinskom fondu).⁵ U premiju osiguranja ne ubraja se a) porez na zaštitu od požara, koji osiguratelj na računu zasebno iskazuje ugovaratelju osiguranja, kao niti b) ono što se plaća kao naknada za posebnu uslugu osiguratelja ili iz nekog drugog razloga koji se tiče osobe pojedinog ugovaratelja osiguranja (primjerice: troškovi izdavanja zamjenske potvrde, troškovi opomene).

Prema § 3 st. 2 VersStG, premijom osiguranja smatra se i razlika premije osiguranja dobivena na način da se udio u dobiti prebije s premijom osiguranja → osiguratelju se uplaćuje samo razlika između visine premije i visine utvrđenog udjela u dobiti. Udjelom u dobiti pritom se smatra i povrat dijela premije na ime popusta osiguraniku zbog toga što određeno razdoblje osiguranja nije imao štete (bonus).

a. POREZNA IZUZEĆA

Prema § 4 st. 1 VersStG, od oporezivanja je izuzeto plaćanje premije osiguranja u sljedećim slučajevima:

- 1) osiguranja, koja su obvezujuća prema propisima o socijalnom osiguranju (npr. zdravstveno osiguranje regionalnih društava za zdravstveno osiguranje);
- 2) osiguranja, koja su sklopljena pri mirovinskim komorama samostalnih djelatnika i pri farmaceutskom fondu za slučaj plaća isplaćenih u Austriji, a tiču se uplata na ime starosnog osiguranja, invalidskog osiguranja, osiguranja u slučaju nadživljenja uzdržavane osobe, osiguranja od nezgode i zdravstvenog osiguranja;
- 3) osiguranja, koja su sklopljena pri mirovinskim ustanovama koje lokalne vlasti osnivaju za svoje zaposlenike, pod uvjetom da je riječ o zakonski obveznom zaključivanju takvog ugovora na ime starosnog osiguranja, invalidskog osiguranja, obiteljskog osiguranja, osiguranja od nezgode i zdravstvenog osiguranja;
- 4) osiguranja, zaključena pri javnopravnim tijelima koja pokrivaju troškove tih istih tijela prilikom oporavka i skrbi osiguranika;
- 5) osiguranja sitne stoke, ako osigurani iznos ne prelazi 3.650 eura;
- 6) osiguranja sitne stoke pri udruženjima specijaliziranim za osiguranje sitne stoke;
- 7) osiguranja požara pri ruralnim udrugama osnovanim radi pružanja potpore u slučaju požarne štete, čiji je primarni cilj davanje naknade u naravi;
- 8) (u slučajevima) reosiguranja;

⁵ Institucijama u smislu § 5. t. 4 PKG-a, smatraju se inozemne institucije koje realiziraju programe mirovinskog zbrinjavanja u okviru poduzeća, koje bez obzira na pravni oblik rade u skladu s programom kapitalizacije i pravno su neovisne od poslodavca.

- 9) osiguranja, koja sklapaju gospodarske komore i druge komore samostalnih djelatnosti u svezi sa zahtjevima svojih članova za otpremninom koja im pripada na osnovi zakona ili kolektivnih ugovora, pod uvjetom da komore nastupaju kao samostalni osiguratelji naspram svojih članova u svezi s njihovim zahtjevima za otpremninom;
- 10) osiguranja, koja pokrivaju rizik urednog izvršavanja pravnih poslova inozemnih ugovornih partnera sastavljenih od ugovora o isporuci ili izradi robe ili pružanju usluga izvoznim društvima inozemnih ugovornih partnera;
- 11) osiguranja robe koja se prevozi i to osiguranje od gubitka ili oštećenja, uključujući osiguranje dragocjenosti, rizika rata i rizika štrajka, pod uvjetom da se osiguranje odnosi na robu koja se prevozi isključivo u inozemstvu ili prekograničnom prometu (uključujući i provoz robe); to ne vrijedi u slučaju prijevoza robe između domaćih lokacija, ako se roba prevozi u inozemstvo samo radi provoza. Oporezivanje naknade plaćene na ime osiguranja od odgovornosti i špedicije i nadalje ostaje nepromijenjeno;
- 12) dodatno mirovinsko osiguranje, koje ispunjava određene zahtjeve Zakona o porezu na dohodak i Zakona o skrbi zaposlenika poduzeća i samostalnih djelatnosti, a tiče se osiguranja mirovinskog fonda i buduće mirovinske skrbi.

Nadalje, § 4 st. 2 VersStG predviđa izuzimanje od oporezivanja premija osiguranja koje se izravno plaćaju inozemnom osiguratelju → ako uplatu izvrši strano diplomatsko ili konzularno predstavništvo u Austriji ili njegovim članovi ili osoblje; dodatno se traži da je riječ o osobama a) koje su državljani države pošiljateljice ili b) ne podliježu austrijskom pravosuđu, te c) izvan svojeg ureda u Austriji ne obavljaju neku drugu plaćenu djelatnost. Ipak, ako se tim povodom naknada plaća austrijskom zastupniku stranog osiguratelja, dolazi do nastanka obveze plaćanja poreza na premije osiguranja.

Prema § 4 st. 3 VersStG, od obveze plaćanja poreza na premije osiguranja oslobođene su sljedeće kategorije motornih vozila:

- 1) motorna vozila, koja su registrirana za lokalnu uporabu i za korištenje na području javne sigurnosti ili pravosuđa, kao i vojna vozila;
- 2) motorna vozila, koja su isključivo ili pretežno namijenjena vatrogasnim postrojbama, službi spašavanja ili medicinskim vozilima (prijevozu bolesnika);
- 3) motorna vozila, koja se koriste s probnim registarskim tablicama ili prijenosnim registarskim tablicama;
- 4) motorna vozila i autobusi, koji se koriste isključivo ili pretežno za najam vozila ili taksi djelatnost;

- 5) invalidska motorna vozila;⁶
- 6) električna motorna vozila;⁷
- 7) motocikli, čija zapremnina ne prelazi 100 cm;⁹
- 8) motorna vozila, čija su prometna dozvola i registarske tablice pohranjeni kod nadležnog tijela najmanje 45 dana;
- 9) motorna vozila, kojima se osobe s invaliditetom koriste za osobni prijevoz;
- 10) motorna vozila, koja su namijenjena korištenju kao samohodni radni strojevi.

b. POREZNA OSNOVICA

Prema § 5 st. 1 VersStG, obveza obračuna poreza nastaje za svaku policu osiguranja. Kao porezna osnovica služi:

- 1) redovita premija osiguranja;
- 2) osigurani iznos za svaku godinu osiguranja (→ u slučaju osiguranju bilja od elementarnih nepogoda (tuča, mraz i drugi nepovoljni vremenski uvjeti) u poljoprivredi i šumarstvu, uključujući i objekte namijenjene zaštiti tih usjeva odnosno u slučaju osiguranja domaćih životinja od bolesti, epidemija i nesreća);
- 3) pored redovite premije osiguranja, u slučaju ugovora o osiguranju sklopljenih na osnovi odgovarajućih odredbi Zakona o motornim vozila, u poreznu osnovicu:
 - a) za motorna vozila kategorije L1e, L2e, L3e, L4e i L5e ulaze, pod određenim uvjetima, još i zapremnina u kubičnim centimetrima odnosno kombinirana emisije CO₂, odnosno b) za motorna vozila kategorije M1 najveće dopuštene ukupne mase 3,5 tona, pod određenim uvjetima, još i snaga motora s unutarnjim izgaranjem u kilowatima odnosno kombinirana vrijednost CO₂

Iako je porezna osnovica, kao što vidimo, zakonom precizno propisana, prema § 5 st. 1 VersStG, dozvoljeno je i paušalno obračunavanje i plaćanje poreza → to je moguće u slučaju postojanja znatnih i nerazmjernih poteškoća prilikom nabave dokumentacije potrebne za utvrđivanje (razrez) poreza.

c. POREZNA STOPA

Visina porezne stope razlikuje se ovisno o kojoj je vrsti osiguranja riječ, kao i o naknadnim promjenama ugovorenih uvjeta osiguranja.

⁶ Za takvo porezno oslobođenje potrebne su sljedeće pretpostavke: dozvola i namjena motornog vozila za tjelesno invalidne osobe, dokaz o invalidnosti (invalidska kartica), pretežno korištenje vozila za osobno kretanje i održavanje domaćinstva od strane registriranog vlasnika vozila, prethodno podnesen zahtjev za oslobođenje od plaćanja poreza pri lokalnim tijelima. Oslobođenje od plaćanja poreza primjenjuje se samo od trenutka podnošenja zahtjeva.

⁷ Čista električna vozila u cijelosti su oslobođena plaćanja tog poreza. Opširnije: Motorbezogene Versicherungssteuer | ÖAMTC (oeamtc.at), posjećeno dana 2. veljače 2023.

Prema § 6 st. 1 VersStG, porezna stopa iznosi:

- 1) u slučaju životnog i invalidskog osiguranja (osiguranje kapitala i mirovinsko osiguranje svih vrsta) i sličnih osiguranja:
 - a) 11 % premije osiguranja za osiguranje kapitala (uključujući fondovski vezano životno osiguranje) u slučaju doživljenja ili doživljenja i smrti, uz maksimalni rok manje od deset godina (→ ako su ugovaratelj osiguranja i osiguranici u trenutku sklapanja ugovora o osiguranju navršili 50 godina života) odnosno manje od petnaest godina (→ u svim drugim slučajevima). Porezna stopa od 11 % primjenjuje se pod uvjetom da nije dogovoreno tekuće odnosno kontinuirano plaćanje premije.
 - b) 4 % premije osiguranja u preostalim slučajevima.
- 2) u slučaju *starosnog osiguranja, obiteljskog osiguranja i invalidskog osiguranja, grupnog strukovnog osiguranja*, kao i u slučaju *dopunskog mirovinskog osiguranja*, porezna stopa iznosi 2,5 % uplaćene premije osiguranja;
- 3) u slučaju *zdravstvenog osiguranja*, porezna stopa iznosi 1 % premije osiguranja;
- 4) u slučaju *ostalih vrsta osiguranja* (uz određene iznimke), porezna stopa iznosi 11 % premije osiguranja;
- 5) u slučaju *prijenosa zahtjeva za pokriće*, porezna stopa iznosi 2,5 % odnosno 4 % visine prenesenog zahtjeva (ovisno o krugu zaposlenika kojima je dodijeljeno pravo na zahtjev);

Prema § 6 st. 1a VersStG, predviđena je i mogućnost naknadnog oporezivanja od 7 %:

- 1) u slučaju bilo kakve promjene u odnosu osiguranja (ako je promjena odobrena u roku od tri godine od sklapanja ugovora na razdoblje dulje od jedne godine);
- 2) u slučaju odnosa osiguranja u kojem u trenutku sklapanja ugovora nije dogovoreno trenutno plaćanje premije ili u kojem se u roku od tri godine od sklapanja ugovora odobrava izuzeće od plaćanja premije za razdoblje dulje od jedne godine;
- 3) u slučaju otkupa kapitalnog osiguranja (uključujući fondovski vezanog životnog osiguranja odnosno mirovinskog osiguranja prije isteka roka od deset godina od sklapanja ugovora (ako su ugovaratelj osiguranja i osiguranici u trenutku sklapanja ugovora o osiguranju navršili po 50 godina života) odnosno petnaest godina od sklapanja ugovora (u svim ostalim slučajevima);

- 4) u slučaju prijevremene isplate mirovine po osnovi mirovinskog osiguranja (prije isteka deset odnosno petnaest godina od sklapanja ugovora, ovisno o dobi ugovaratelja osiguranja ili osiguranika).

Naknadno oporezivanje od 7 %, pod određenim okolnostima, primjenjuje se i u slučaju naknadnog povećanja iznosa dogovorenih ugovorom o osiguranju (npr. u slučaju životnih i invalidskih osiguranja).

Prema § 6 st. 2 VersStG, u slučaju osiguranja bilja od prirodnih nepogoda (tuča, mraz i drugi nepovoljni klimatski uvjeti) u poljoprivredi i šumarstvu (uključujući objekte namijenjene zaštiti tih usjeva), kao i u slučaju osiguranja domaćih životinja od bolesti, porez iznosi 0,2 ‰ osiguranog iznosa za svaku godinu osiguranja.

Propisana je i mogućnost dodatnog oporezivanja osiguranja. Naime, prema § 6 st. 3 VersStG, predviđeno je – za svaki mjesec postojanja ugovora o osiguranju – dodatno oporezivanje za motorna vozila određene kategorije [primjerice, od 0,014 eura odnosno 0,025 eura po kubičnom centimetru istisnine te 0,20 eura po gramu emisije CO₂; po kilowatu snage 0,62 eura, 0,66 eura odnosno 0,75 eura (ovisno o broju dodatnih kilowata), itd.]. Nadalje, istom odredbom predviđena je mogućnost uvećanja poreza na premije osiguranja u slučaju obročnog plaćanja premije osiguranja: za 6 % (ako se premija osiguranja plaća polugodišnje), 8 % (kvartalno plaćanje) odnosno 10 % (mjesečno plaćanje).⁸

d. POREZNI OBVEZNIK

Prema § 7 st. 1 VersStG, porezni obveznik je osiguranik. Ako je plaćanje poreza povjereno zastupniku ovlaštenom za primanje premije, u tom slučaju kao porezni obveznik nastupa sam zastupnik. VersStG prihvaća i institut poreznog jamstva: Za plaćanje poreza jamči osiguratelj, koji je dužan obračunati i platiti porez za račun svojeg osiguranika.

3. POREZ NA ZAŠTITU OD POŽARA

3.1 Pravna osnova

Pravnu osnovu ubiranja poreza na zaštitu od požara u Austriji (njem. Feuerschutzsteuer) iznosi *Zakon o porezu na zaštitu od požara* (njem. Feuerschutzsteuergesetz) iz 1952. godine. Budući da je riječ o zakonskom tekstu koji je do sada mijenjan i nadopunjavao ukupno jedanaest puta (zadnji put 2019. godine), u radu je korišten njegov konsolidirani tekst od 30. siječnja 2023. godine.⁹

3.2 Predmet oporezivanja

Prema § 1 st. 1 FersStG, predmet oporezivanja su primitci premija osiguranja

⁸ U tom smislu, preporuča se godišnje plaćanje poreza na osiguranje, budući da to u konačnici vodi uštedi za osiguranika.

⁹ Vidi: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10003831>, posjećeno dana 1. veljače 2023.

po osnovi osiguranja od požara (→ pod uvjetom da se predmeti s osiguranom robom u trenutku primitka premije osiguranja nalaze na području Austrije).¹⁰

Prema § 1 st. 2 FersStG, zaključenim ugovorom o osiguranju od požara također se smatra i slučaj kada je između više osoba ili skupina osoba postignut sporazum o zajedničkom pokrivanju štete koja može biti predmet osiguranja od požara.

Izuzeće od plaćanja poreza na zaštitu od požara, prema § 1 st. 3 FersStG, predviđeno je u slučaju osiguranja od požara seoskih domaćinstava, koja u tom smislu naknadu na ime osiguranja podmiruju ponajviše u raznim uslugama (npr. usluge fizičkog rada ili usluge odricanja nečega).

Treba naglasiti da samo zasnivanje ugovora o osiguranju i uplata premije na to ime samo po sebi ne dovodi do automatske obveze plaćanja poreza na osiguranje. Dodatno se traži odgovarajuća primjena obveza sadržanih u § 1 st. 2 VersStG: npr. ako je riječ o osiguranju nekretnina od požara (naročito građevina i postrojenja), dodatna je obveza da se osigurane nekretnine nalaze na području Austrije.

3.3 Premija osiguranja

Prema § 2 st. 1 FersStG, premijom osiguranja smatra se svaka usluga koju je potrebno izvršiti prema osiguratelju na ime uspostave i provedbe osiguravajućeg odnosa (primjerice, premije, doprinosi, akontacije, doplate, izdvajanja, kao i ulazne naknade, troškovi izdavanja potvrde o osiguranju i drugi dodatni troškovi). Premijom osiguranja ne smatra se naknada koja se osiguratelju plaća za posebnu uslugu ili na ime nekog drugog razloga u svezi s osobom ugovaratelja osiguranja (npr. trošak izdavanja zamjenske isprave, trošak opomene).

Prema § 2 st. 2 FersStG, premijom osiguranja smatra se i razlika premije osiguranja dobivena na način da se udio u dobiti prebije s premijom osiguranja → osiguratelju se uplaćuje samo razlika između visine premije i visine utvrđenog udjela u dobiti. Udjelom u dobiti pritom se smatra i povrat dijela premije na ime popusta osiguraniku zbog toga što određeno razdoblje osiguranja nije imao štete (bonus).

3.4 Porezna stopa

Prema § 4 FersStG, u primjeni je porezna stopa od 8 %; primjenjuje se na ukupan iznos premije osiguranja. Prema § 7 FersStG, u slučaju prijevremenog prekida ugovora o osiguranju ili naknadnog smanjenja premije osiguranja, plaćena premija osiguranja vratit će se u cijelosti ili djelomično (→ u iznosu u kojem ne bi bio naplaćen da su te okolnosti bile uzete u obzir).

¹⁰ Prema § 1 st. 1 reč. 2. FersStG, osiguranjem od požara smatraju se i ona osiguranja u kojima se dio premije osiguranja odnosi i na rizike koji mogu biti predmet osiguranja od požara, bez obzira na to je li ugovaratelj osiguranja dužan uplatiti premiju osiguranja u cijelosti ili djelomično.

3.5 Porezni obveznik

Prema § 5 st. 1 FersStG, porezni obveznik je osiguratelj. Prema § 5 st. 2 FersStG, poreznim obveznikom smatra se i onaj osiguratelj koji nema prebivalište/sjedište u državi u EU, ali je imenovan ovlaštenim predstavnikom za primanje premije osiguranja. Prema § 5 st. 3 FersStG, ukupna porezna stopa od 8 % dijeli se između osiguravajućeg društva (koje ubire 4 % na iznos premije zaštite od požara) i osiguranika (koji plaća preostalih 4 %). Takva podjela poreznog tereta vrijedi i u slučaju ugovora o reosiguranju.

4. ZAKLJUČAK

Austrijski zakoni o oporezivanju osiguranja potječu još iz ranih 1950.-ih godina, da bi krajem 1980.-ih godina bili usklađivani sa zahtjevima Europske unije (npr. Drugom Direktivom 88/357/EEZ).¹¹ Iako je riječ o saveznim porezima (zakonodavna nadležnost je pri Savezu), prihodi od poreza na osiguranja pritiče Savezu, dok prihodi od poreza na zaštitu od požara pritiče saveznih zemalja. Također, premda oporezivanje osiguranja predstavlja prilično aktualno porezno područje, koje se sa širenjem broja i značaja ugovora o osiguranju (npr. uslijed gospodarskog rasta) svakodnevno dobiva na važnosti, u stručnoj literaturi malo je napisano koji se bave poreznim aspektima osiguranja. Promatra li se visina poreznog opterećenja, uočava se da su osobna motorna vozila u Austriji razmjerno više porezno opterećena u odnosu na ostale predmete oporezivanja. Naime, pored poreza na motorna vozila, njihovi vlasnici dodatno plaćaju i porez na naftne proizvodne odnosno ekološka davanja. U tom smislu se o porezu na osiguranje motornih vozila govori se kao i o ekološkom porezu (→ porez kojem se porezna osnovica veže za relevantni ekološki faktor).¹² Zato, žele li osiguranici izbjeći plaćanje poreza na premije osiguranja, odnosno umanjiti ukupno porezno opterećenje koje ih tereti, preporuča se kupnja motornog vozila na električni pogon (električno pogonjena vozila oslobođena su plaćanja poreza na osiguranje).¹³

¹¹ Prema: Loukota, W./Schragl, Markus (2009). : „Versicherungssteuer in Österreich“, Linde Verlag, Wien, 2009., str. 8.

¹² Opširnije: Kletzan, D./Schratzemstaller, M.: Umweltsteuern in Österreich: Theorie des Föderalismus und empirische Ergebnisse, dostupno na: [person_dokument.jart\(wifo.ac.at\)](http://person_dokument.jart(wifo.ac.at)), posjećeno dana 1. veljače 2023..

¹³ Opširnije: Steuerliche Behandlung von E-PKW, www.austrian-mobile-power.at, posjećeno dana 1. veljače 2023.

Summary: *The article presents the tax treatment of insurance in Austria, whose tax system includes dozens of different tax forms. The article deals separately with the basic institutes of insurance tax (German: Versicherungssteuer) and fire protection tax (German: Feuerschutzsteuer). These are taxes whose legislative jurisdiction rests with the Federation, but the revenues on this basis partly belong to the Federation (tax on insurance) and partly to the federal states (tax on fire protection). Proportional tax insurance is applied, whereby additional taxation is possible under certain conditions. Environmentally friendly subject of taxation are tax privileged.*

Keywords: *insurance tax, fire protection tax, subject of taxation, taxpayer, tax rate*

Navedeni izvori i korištena literatura

Behinderung & Mobilität - ÖAMTC, dostupno na: <https://www.oeamtc.at/thema/behinderung-mobilitaet/>

Feuerschutzsteuergesetz, 1952, dostupno na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10003831>

Gegenstand der Versicherungssteuer, dostupno na: <https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/steuern-von-a-bis-z/versicherungssteuer/steuergegenstand.html>

Kletzan, D./Schratzemstaller, M.: Umweltsteuern in Österreich: Theorie des Föderalismus und empirische Ergebnisse. WIFO Monatsbericht, 2/2007, 145-153, dostupno na: https://www.wifo.ac.at/jart/prj3/wifo/resources/person_dokument/person_dokument.jart?publikationsid=28263&mime_type=application/pdf

Loukota, W./Schragl, Markus (2009).: „Versicherungssteuer in Österreich“, Linde Verlag, Wien, 2009.

Mijatović, N. (2002). „Oporezivanje osiguranja u Austriji“, Osiguranje: hrvatski časopis za teoriju i praksu, 43(2002), 38-40

Motorbezogene Versicherungssteuer - ÖAMTC, dostupno na:

<https://www.oeamtc.at/thema/steuern-abgaben/motorbezogene-versicherungssteuer-18178410>

Steuerliche Behandlung von E-PKW, dostupno na: www.austrian-mobile-power.at

Steuersystem von Österreich, dostupno na: <https://www.betriebswirtschaft-lernen.net/erklaerung/steuersystem-von-oesterreich>

Versicherungssteuergesetz, 1953, dostupno na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10003834>